

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIET FÖRORDNING nr 16/13

Datum

Dnr

11.12.2013

2090/14/2013

Ikraftträdelse- och giltighetstid

20.12.2013 - tills vidare

Upphäver

Jord- och skogsbruksministeriets förordning om handel med utsäde av stråsäd (109/00) jämte ändringar
Bemyndigande

Lagen om handel med utsäde (728/2000)

Motsvarande EU-rättsakter

Rådets direktiv 66/402/EEG (31966L0402); EGT nr L 125, 11.7.1966, s. 2309
Rådets direktiv 98/95/EG (31998L0095); EGT nr L 25, 1.2.1999, s. 1
Rådets direktiv 98/96/EG (31998L0096); EGT nr L 25, 1.2.1999, s. 27
Kommissionens direktiv 99/8/EG (31999L0008); EGT nr L 50, 26.2.1999, s. 26
Kommissionens direktiv 99/54/EG (31999L0054); EGT nr L 142, 5.6.1999, s. 30
Kommissionens beslut 80/755/EEG (31980D0755); EGT nr L 207, 9.8.1980, s. 37
Kommissionens beslut 94/650/EG (31994D0650); EGT nr L 252, 28.9.1994, s. 15
Kommissionens direktiv 2006/55/EG (32006L0055); EUT nr L 159, 13.6.2006, s. 13
Kommissionens direktiv 2009/74/EG (32009L0074); EUT nr L 166, 27.6.2009, s. 40
Kommissionens genomförandedirektiv 2012/1/EU (32012L0001); EUT nr L 4, 7.1.2012, s. 8
Kommissionens genomförandedirektiv 2012/37/EU (32012L0037); EUT nr L 325, 23.11.2012, s. 13

Jord- och skogsbruksministeriets förordning om handel med utsäde av stråsäd

I enlighet med jord- och skogsbruksministeriets beslut föreskrivs med stöd av lagen om handel med utsäde (728/2000):

1 §

Tillämpningsområde

Denna förordning tillämpas på produktion, certifiering, marknadsföring och import av utsäde av stråsäd.

På export av utsäde av stråsäd tillämpas också 3, 4 och 5 § i denna förordning.

Denna publikation fås från jord- och skogsbruksministeriets registeringskontor

Besöksadress
Regeringsgatan 3 A
00170 HELSINGFORS

Postadress
PB 30
00023 STATSRÅDET

Telefon
0295 16 001

2 § Definitioner

I denna förordning avses med

1) *stråsäd* växter av följande arter:

Havre och rödhavre	<i>Avena sativa</i> L. (även <i>A. byzantina</i> K. Koch)
Naken havre	<i>Avena nuda</i> L.
Purrhavre	<i>Avena strigosa</i> Schreb.
Korn	<i>Hordeum vulgare</i> L.
Ris	<i>Oryza sativa</i> L.
Kanariegräs	<i>Phalaris canariensis</i> L.
Råg	<i>Secale cereale</i> L.
Durra (Sorghum)	<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench
Sudangräs	<i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf.
Rågvete	x <i>Triticosecale</i> Wittm. ex. A. Camus
Vete	<i>Triticum aestivum</i> L.
Durumvete	<i>Triticum durum</i> Desf.
Speltvete	<i>Triticum spelta</i> L.
Majs	<i>Zea mays</i> L. (partim)

Stråsäden omfattar också följande hybrider som uppstår vid korsning av durra och sudangräs:

Sorghum bicolor (L.) Moench x
Sorghum sudanense (Piper) Stapf.,
(nedan *Sorghumkorsningar*)

Hybridutsäde ska uppfylla kraven på utsäde av de här arterna.

2) *sorter*, när det är fråga om rena linjer och hybrider av majs och Sorghumkorsningar:

- a) populationssort: en tillräckligt enhetlig och stabil sort,
- b) inavlade linje: en tillräckligt enhetlig och stabil linje som skapats antingen genom artificiell självbefruktning, åtföljd av förädling under flera på varandra följande generationer, eller genom likvärda åtgärder,
- c) enkelhybrid: första generationen av en av förädlaren definierad korsning mellan två inavlade linjer,
- d) dubbelhybrid: första generationen av en av förädlaren definierad korsning mellan två enkelhybrider,
- e) trevägshybrid: första generationen av en av förädlaren definierad korsning mellan en inavlade linje och en enkelhybrid,
- f) top cross-hybrid: första generationen av en av förädlaren definierad korsning mellan en inavlade linje eller en enkelhybrid och en populationssort,
- g) populationskorsning: första generationen av en av förädlaren definierad korsning mellan ett odlingsmaterial från basutsäde av två populationssorter

3) *basutsäde*, förkortning B, utsäde (andra än hybrider av havre, korn, ris, kanariegräs, råg, rågvete, vete, durumvete och speltvete)

- a) som har framställts under förädlarens ansvar i enlighet med vedertagen praxis för upprätthållande av sorten,
- b) som är avsett för framställning av certifikatutsäde,
- c) som uppfyller kraven i bilaga 1 och 2 för basutsäde, och
- d) som en certifieringsmyndighet har certifierat

Tre generationer av basutsäde får framställas.

4) *basutsäde*, förkortning B, utsäde (hybrider av havre, korn, ris, råg, vete, durumvete, speltvete och självpollinerande rågvete)

- a) som har framställts under förädlarens ansvar i enlighet med vedertagen praxis för upprätthållande av sorten,
- b) som är avsett för framställning av hybrider,
- c) som uppfyller kraven i bilaga 1 och 2 för basutsäde, och
- d) som en certifieringsmyndighet har certifierat

5) *certifikatutsäde*, förkortning C, utsäde (andra än hybrider av kanariegräs; råg, durra, sudangräs och majs samt hybrider av havre, korn, ris, vete, durumvete, speltvete och självpollinerande rågvete)

- a) som härstammar direkt från basutsäde,
- b) som är avsett för andra ändamål än framställning av utsäde,
- c) som uppfyller kvalitetskraven i bilaga 1 och 2 för certifikatutsäde, och
- d) som en certifieringsmyndighet har certifierat

Som certifikatutsäde kan på sortförädlarens eller sortägarens begäran certifieras också ett utsädesparti som härstammar från ett av förädlaren framställt förökningsmaterial av en sort vilket föregår basutsäde och uppfyller kvalitetskraven för basutsäde.

6) *certifikatutsäde av första generationen*, förkortning C1, utsäde (andra än hybrider av havre, korn, ris, rågvete, vete, durumvete och speltvete)

- a) som härstammar direkt från basutsäde,
- b) som är avsett för framställning av certifikatutsäde av andra generationen eller för andra ändamål än framställning av utsäde,
- c) som uppfyller kvalitetskraven i bilaga 1 och 2 för certifikatutsäde av första generationen, och
- d) som en certifieringsmyndighet har certifierat

Som certifikatutsäde av första generationen kan på sortförädlarens eller sortägarens begäran certifieras också ett utsädesparti som härstammar från ett av förädlaren framställt förökningsmaterial av en sort vilket föregår basutsäde och uppfyller kvalitetskraven för basutsäde.

7) *certifikatutsäde av andra generationen*, förkortning C2, utsäde (andra än hybrider av havre, korn, ris, rågvete, vete, durumvete och speltvete)

- a) som härstammar direkt från basutsäde eller från certifikatutsäde av första generationen,

- b) som uppfyller kvalitetskraven i bilaga 1 och 2 för certifikatutsäde av andra generationen och
- c) som en certifieringsmyndighet har certifierat

Som certifikatutsäde av andra generationen kan, på sortförädlarens eller sortägarens begäran, certifieras också ett utsädesparti som härstammar från ett av förädlaren framställt förökningsmaterial av en sort vilket föregår basutsäde och uppfyller kvalitetskraven för basutsäde.

8) *certifieringsmyndighet* utsädeskontrollmyndigheten i en medlemsstat i Europeiska unionen (EU) och utsädeskontrollmyndigheten i något annat land vars system för utsädeskontroll Europeiska unionens (EU) kommission har erkänt som likvärdigt med EU:s system.

9) *certifiering* försegling under officiellt överinseende av försäljningsemballagena för ett handelsparti stamutsäde, basutsäde och certifikatutsäde och förseende av partiet med ett garantibevis efter det att det vid granskningen av utsädesodlingen och kontrollen av ett officiellt taget prov på det rensade utsädespartiet har konstaterats att sorten är korrekt namngiven och att utsädespartiet är sortäkta samt att det uppfyller kvalitetskraven för utsädeskategorin enligt denna förordning.

10) *officiell efterkontroll* en sådan fältförsöksgranskning som en befullmäktigad myndighet har utfört på utsädespartierna och som överensstämmer med EU-lagstiftningen.

11) *officiella åtgärder*

- a) uppgifter och åtgärder som förutsätts i denna förordning och som en anställd vid Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) utför,
- b) åtgärder som avses i denna förordning och som en person som Evira har auktoriserat vidtar på uppdrag av Evira och under Eviras ansvar,
- c) biträdande sysslor som utförs av någon som har förordnats att bistå en person som avses i punkt a eller b.

12) *packeri* en näringsidkare som rensar eller förpackar utsäde för marknadsföring.

3 §

Förpackningstillstånd

Förpackningstillstånd enligt 11 § lagen om handel med utsäde (728/2000) ska sökas skriftligen hos Evira. Ansökan om ett nytt förpackningstillstånd ska göras senast tre månader innan ett gällande förpackningstillstånd upphör att gälla.

Villkoret för beviljandet av ett förpackningstillstånd är att det som följer nedan har ordnats på ett tillbörligt sätt när det gäller packeriets verksamhet:

- utsädespartierna förvaras på skilda platser,
- provtagning,
- utsädesodling om packeriet också har egen utsädesproduktion,
- anskaffning av råpartier,

- lagring av råpartier,
- märkning av råpartier,
- homogenitet i färdiga partier,
- märkning av färdiga partier,
- bearbetning av utsädespartier,
- förpackning,
- framställning av homogena blandningar,
- tryckning av garantibevis,
- bokföring över garantibevisen,
- applicering av garantibevis,
- lagring av färdiga partier,
- lagerbokföring,
- vågen,
- beläggningen i silor,
- möjligheten att rengöra maskiner, anordningar och lokaler samt renligheten i packeriet,
- annan produktion och rensning för frakt,
- hantering av sorteringsavfall.

4 §

Anmälningsplikt

Av den anmälan om näringsidkarens verksamhet som avses i 12 § lagen om handel med utsäde ska framgå näringsidkarens namn, verksamhetsställe och kontaktinformation samt verksamhetens typ och omfattning.

Anmälan om inledande av verksamheten ska lämnas in till Evira minst sju dagar innan verksamheten inleds. Anmälan om nedläggning av verksamheten eller om förändringar i verksamheten ska lämnas in till Evira utan dröjsmål.

5 §

Register

Näringsidkaren ska föra ett register enligt 13 § lagen om handel med utsäde över alla utsädespartier och förvara det i tre år med avseende på granskning.

Registret ska uppdateras, och i det ska om varje parti registreras följande information:

- säljaren,
- datum för köpet,
- handelspartiets referensnummer,
- vikten,
- namnet på och kontaktinformation till köparen i det första handelsledet,
- leveransdatum.

Packeriet ska dessutom som en del av registret uppbevvara de beslut med anledning av odlingsgranskningar och de mottagningsbevis som gäller råpartier av utsäde.

6 §

Sorter som kan certifieras

Evira får för marknadsföring i Finland certifiera endast utsädespartier av sorter som införts i den nationella växtsortslistan eller i EU:s officiella sortlista. Om en sort finns endast i EU:s officiella sortlista ska förädlaren eller en representant för sorten senast 1.3. förete Evira en sortbeskrivning gällande sorten. Utsädespartier av en sort som strukits från sortlistan får certifieras två år efter att sorten har strukits från listan.

Evira får för marknadsföring i övriga medlemsstater i EU certifiera endast utsädespartier av sorter som införts i EU:s sortlista.

På begäran av sortägaren eller en representant för sorten kan Evira för förökning av sorten certifiera ett utsädesparti av en sort som inte har införts i växtsortslistan. Detta gäller också förädlarens linjematerial. Sorter av arter som ska genomgå ett test för åtskiljbarhet, beständighet och enhetlighet (DUS-testet) ska ha en sortbeskrivningshandling.

7 §

Kontroller som certifieringen förutsätter

Certifieringen förutsätter att

- 1) utsädesodlingar där utsädespartier som är avsedda för certifiering framställs har granskats. Vid granskningen ska i enlighet med Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling OECD:s praxis undersökas om odlingen uppfyller kraven i bilaga 1. En kontrollör som Evira har auktoriserat ska granska odlingar av basutsäde och en generation som föregår basutsäde. Odlingar av annat utsäde som är avsett att certifieras får granskas av en av Eviras auktoriserad kontrollör som representerar en fröaffär.
- 2) en av Eviras auktoriserad provtagare i enlighet med den internationella frökontrollorganisationen ISTA:s praxis tar officiella och representativa prov på utsädespartier som har rensats och ska certifieras. Det utsädesparti av vilket provet tas ska vara enhetligt och homogent. Utsädespartiet får vara högst så stort som anges i bilaga 3. Provet ska vara åtminstone så stort som anges i bilaga 3.
- 3) Evira i enlighet med ISTA:s praxis ska kontrollera om ett prov som tagits i enlighet med punkt 2 uppfyller kraven i bilaga 2.
- 4) Evira ska vid en officiell efterkontroll som utförs i enlighet med OECD:s praxis kontrollera äktheten hos ett utsädesparti som är avsett att utgöra grundutsäde, och partiet ska uppfylla kvalitetskraven i denna förordning. Evira ska vid en officiell efterkontroll dessutom i fråga om den certifierade kategorin av utsädesgenerationen kontrollera 10 procent av utsädespartierna av självpollinerande arter och 25 procent av utsädespartierna av korspollinerande arter.

Kontrollperioden börjar den 1 juli och slutar den 30 juni följande år.

8 § Marknadsföring

Endast certifikatutsäde av sådana sorter som har införts i EU:s sortlista eller Finlands nationella sortlista får marknadsföras.

När en sort som inte har införts i den nationella växtsortslistan marknadsförs för jordbruksproduktion, genom presentation i en facktidskrift som sprids bland jordbrukare, i en broschyr eller prislista eller annars offentligt, ska av presentationen framgå om sortens odlingsvärde har undersökts genom sortförsök i Finland och om sortens lämplighet för växtförhållandena i Finland har utretts. Av texten ska tydligt framgå, beroende på fallet, att sorten

- ingår i de officiella sortförsöken,
- inte ingår i de officiella sortförsöken, eller
- har ingått i de officiella sortförsöken, men inte har införts i sortlistan.

Vid marknadsföring av utsäde som har framställts i någon annan av EU:s medlemsstater ska Evira tillställas ett officiellt intyg över utsädespartiet av vilket det framgår att den odling där utsädet har framställts och ett minst 1 kg stort officiellt prov som har tagits på utsädet vid en officiell kontroll har konstaterats vara fria från flyghavre eller, om ingen flyghavregranskning har utförts på odlingen, en utredning om att ett 3 kg stort prov på utsädet har undersökts och befunnits vara fritt från flyghavre.

9 § Undantag

Oberoende av vad som föreskrivs i 6 och 8 § om sorter som ska certifieras samt marknadsföring av dem:

- 1) Evira kan certifiera sådant utsäde av kategorin basutsäde som inte uppfyller kravet på grobarhet för basutsäde om utsädesleverantören garanterar en viss grobarhet och uppger detta samt leverantörens namn, adress och partiets nummer på en särskild etikett fäst på emballaget;
- 2) För att leverantören snabbt ska kunna leverera utsädet till den första uppköparen kan Evira i förväg ge ett garantibevis för ett parti basutsäde eller certifikatutsäde trots att den officiella grobarhetsundersökningen ännu inte är slutförd. Evira kan bevilja ett garantibevis i förväg om den första mottagarens namn och adress är angivna och om utsädesleverantören garanterar den grobarhet som fastställts vid förhandsundersökningen. Grobarheten, leverantörens namn och adress samt partiets nummer ska anges i garantibeviset fäst på emballaget. Leverantören ska lämna de officiella grobarhetsresultaten till de odlare som i sista hand tar emot partiet. Packeriet får trycka förhandsgarantibevis om det använder Livsmedels säkerhetsverkets godkända system att trycka garantibevis på utsädessäckar på ett permanent sätt.

Analysresultaten av grobarheten hos de utsädespartier som marknadsförs med ett garantibevis, publiceras på Eviras webbplats. Av resultaten ska därtill framgå namnet på den leverantör som svarar för utsädespartiet samt handelspartiets nummer. Evira ska på odlarens begäran lämna ut de publicerade analysresultaten till odlaren.

- 3) Stamutsäde kan marknadsföras under följande förutsättningar:
- certifieringsmyndigheten har kontrollerat utsädet i enligt bestämmelserna om certifieringen av basutsäde,
  - utsädespartiet är förpackat enligt bestämmelserna, och
  - emballaget är försett med ett garantibevis som innehåller åtminstone de uppgifter som avses i bilaga 4.

10 §

Försegling av försäljningsförpackningar med certifikatutsäde

Försäljningsförpackningarna ska förseglas och plomberas med ett oanvänt garantibevis som Evira har gett eller packeriet har tryckt eller med ett sigill. Förpackningarna ska förseglas så att de inte kan öppnas utan att skadas eller utan att garantibeviset eller sigillet visar spår av öppnandet.

Utsäde av de arter som nämns i denna förordning kan, fränsett majs, marknadsföras i lösvikt. Vid marknadsföring av vara i lösvikt ska följande villkor iakttas:

- 1) de behållare ur vilka vara i lösvikt överläts till en slutanvändare får innehålla endast slutligt certifierat utsäde,
- 2) utsädet överläts direkt till en slutanvändare,
- 3) den behållare som slutanvändaren använder och i vilken utsädet placeras vid överlåtelsen ska förseglas genast efter påfyllningen,
- 4) vid påfyllning av en sådan behållare som avses i punkt 3 ska en officiell provtagare ta prov,
- 5) de uppgifter som framgår av det officiella garantibeviset ska överlämnas till slutanvändaren,
- 6) de utsädesmängder som packeriet under årets lopp har marknadsfört som vara i lösvikt ska anmälas till Evira före kalenderårets utgång,
- 7) Evira övervakar kvaliteten på och marknadsföringen av vara i lösvikt, och om villkoren i denna förordning inte uppfylls kan den förbjuda packeriet att marknadsföra vara i lösvikt,
- 8) en del av de prov som nämns i punkt 4 ska överlåtas för användning i EU:s jämförande sortförsök.

11 §

Märkning av certifikatutsäde

På utsidan av utsädesförpackningen ska under officiellt överinseende fästas ett oanvänt garantibevis som innehåller de uppgifter som nämns i bilaga 4 åtminstone på finska. Om utsädespartiet inte uppfyller kraven på grobarhet ska detta nämnas i garantibeviset. Utsädespartiets märke ska anges på försäljningsförpackningen genom tryckning eller stämpling.

Packeriet får trycka garantibevis och förhandsgarantibevis endast för egenförpackade partier under Eviras överinseende och i enlighet med verkets anvisningar. Evira ger packeriet tillstånd att trycka garantibevis och förhandsgarantibevis om packeriet har en tillräcklig yrkeskunskap för att trycka bevis och föra bok över garantibevisen.

Garantibevisfärgerna är följande:

- vit med en violett diagonal linje för stamutsäde,
- vit för basutsäde,
- blå för certifikatutsäde av första generationen, samt
- röd för certifikatutsäde av andra generationen.

Garantibeviset är i kraft från det datum då grobarheten undersökts till den 30 dagen i följande juni månad. Ett undantag utgör dock höstsäden, för vars del garantibeviset är i kraft till den 31 dagen i den oktober månad som följer på den nämnda 30 dagen i juni månad.

Om utsädespartiet har certifierats i en annan medlemsstat inom EU, behöver inget officiellt garantibevis för det tryckas på finska om partiet marknadsförs i originalförpackningarna och om förpackningarna är försedda med garantibevis i original. Då kan den som importerar partiet på förpackningen själv trycka ett leverantörsgarantibevis på finska som överensstämmer med bilaga 5. Evira övervakar de garantibevis som leverantören trycker.

När det är fråga om utsäde av en genetiskt modifierad sort, ska det i garantibeviset, leverantörens garantibevis eller förhandsgarantibeviset samt på eller i förpackningen nämnas att sorten har modifierats genetiskt.

Kemiska behandlingar som utsädet genomgått eller behandlingsrekommendationer ska nämnas i garantibeviset, leverantörens garantibevis eller förhandsgarantibeviset samt på eller i förpackningen.

I kontroll- och garantibeviset för ett utsädesparti enligt 6 § 3 mom. som är avsett för förökning av sorten ska antecknas: "Endast för förökning av sorten. Inte för marknadsföring."

Om ett utsädesparti som ska certifieras är av en sort som ingår i de officiella sortförsök som avses i 6 § 1 mom., ska i garantibeviset antecknas. "Sorten ingår i officiella sortförsök."

I garantibeviset, leverantörsgarantibeviset eller förhandsgarantibeviset för ett utsädesparti som marknadsförs ekologiskt producerat ska utöver uppgifterna i bilaga 4 eller 5 anges texten "Ekologiskt producerat utsäde".

12 §

Outplånlig märkning av uppgifter som ska anges på förpackningar för utsädespartier

De uppgifter som ska anges på försäljningsförpackningen för utsädespartier som godkänts i kategorin basutsäde eller certifikatutsäde kan tryckas beständigt och outplånligt direkt på förpackningen under följande förutsättningar:

- 1) de föreskrivna uppgifterna ska tryckas eller stämplas direkt på förpackningen med outplånlig skrift,
- 2) tryckets eller stämpelns utformning och färg ska stämma överens med förebilden i det officiella garantibeviset,
- 3) när prov tas ska av de föreskrivna uppgifterna tryckas eller stämplas på förpackningarna åtminstone partiets referensnummer och månaden samt året för förseglingen enligt följande modell: "förseglat (mån./år)" eller tidpunkten för senaste provtagning inför certifiering enligt modell "prov taget (mån./år):",
- 4) utöver de föreskrivna uppgifterna ska varje förpackning förses med ett officiellt serienummer som ska tryckas eller stämplas på förpackningen med outplånlig skrift eller stansas på den av det företag som utför märkningen; företaget ska varje månad meddela Evira det antal förpackningar som den levererat och förpackningarnas serienummer,
- 5) Evira ska föra bok över alla utsädeskvantiteter som märkts på detta sätt, med uppgifter om antalet förpackningar i varje utsädesparti och deras innehåll samt de serienummer som avses i punkt 4,
- 6) Evira ska åtminstone varje kvartal granska förpackarens bokföring över den verksamhet som avses i denna paragraf.

13 §

Certifiering av utsäde som framställts utanför EU

Evira ska på begäran certifiera utsädespartier som har framställts i en annan medlemsstat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller utanför EES och

- 1) som härstammar direkt från basutsäde eller certifikatutsäde av första generationen som certifierats i en medlemsstat inom EES, eller

som härstammar från basutsäde eller certifikatutsäde av första generationen som certifierats i någon annan stat vars system för utsädeskontroll EU har erkänt såsom likvärdigt med EU:s system,

2) som vid en officiell odlingsgranskning i odlingslandet har konstaterats uppfylla kraven för den aktuella utsädeskategorin enligt bilaga 1 till denna förordning, och

3) som vid en av Evira utförd kontroll uppfyller kraven i bilaga 2.

14 §
Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 20 december 2013.

Genom denna förordning upphävs jord- och skogsbruksministeriets förordning om handel med utsäde av stråsäd (109/00) jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft. De packeritillstånd som har beviljats innan denna förordning trädde i kraft fortsätter att gälla fram till slutet av tillståndens giltighetstid.

I Helsingfors den 11 december 2013

Jord- och skogsbruksminister

Jari Koskinen

Specialsakkunnig

Marja Savonmäki

KVALITETSKRAV FÖR UTSÄDESODLINGAR

BASUTSÄDE OCH CERTIFIKATUTSÄDE

1 Produktionsvillkor som gäller brukningsenheten

1.1 På brukningsenheten får det inte finnas andra odlingar där mogen fröskörd bärgas av den sort av vilken utsäde produceras. När det gäller korspollinerande arter (råg) får en enda sort av respektive art odlas på brukningsenheten.

När det gäller självpollinerande arter får andra utsädesodlingar av sorter inom samma sortgrupp inte förekomma på brukningsenheten. Evira fastställer vilka sorter som ingår i de olika sortgrupperna. Evira kan bevilja undantag för utsädesodling av kategorin basutsäde (B) av en sort eller utsädesodling av certifikatutsäde av första generationen (C1) av en sort, även om en annan sort inom samma sortgrupp odlas på brukningsenheten. I fråga om hybrid sorter kan undantag endast beviljas för utsädesodling av basutsäde (B). För att undantag ska beviljas förutsätts bifall av det packeri som tar emot frövaran samt att odlaren följt god odlings sed och haft en felfri utsädesproduktion under de två föregående vegetationsperioderna.

1.2 Under vegetationsperioden ska utföras minst en odlingsgranskning, odlingar av inavlade linjer eller hybrider av durra och majs dock tre gånger.

2 Begränsningar i fråga om förfrukten

Vid produktion av basutsäde ska två år, vid produktion av certifikatutsäde ett år ha förflutit från att det på odlingen senast har odlats en annan sort av samma art eller ett parti av samma sort med okänd äkthet.

3 Isoleringsavstånd

På odlingen ska isoleringsavstånden vara följande till sådana växtbestånd med vilka önskad pollinering är möjlig:

Art	basutsäde	certifikatutsäde
Råg, annat än hybrider, kanariegräs	300 m	250 m
Durra, sudangräs	300 m	300 m
Rågvete, självpollinerande sorter	50 m	20 m
Majs	200 m	200 m
Föräldralinjer av råghybrider		
- när utsädesproduktionen grundar sig på hansterilitet	1000 m	
- när utsädesproduktionen	600 m	

inte grundar sig på hansterilitet		
- inom produktionen av hybridutsäde	500 m	

4 Växtbeståndets egenskaper

4.1 Äkthet

Växtbeståndet ska vara sortrent och sorterna identifierbara. I fråga om inavlade linjer ska växtbeståndet beträffande egenskaperna vara tillräckligt identifierbart och sortrent. Inom produktionen av utsäde av hybrid sorter tillämpas bestämmelserna ovan också på föräldralinjernas egenskaper, inberäknat hansterilitet eller återställande av fertiliteten.

4.1.1 Havre, naken havre, purrhavre, korn, vete, rågvete

Art	Basutsäde	Certifikatutsäde	
		1 generationen	2 generationen
Havre, korn, vete	99.9 %	99.7 %	99.0 %
Rågvete	99.7 %	99.0 %	98.0 %

4.1.2 Vid produktion av utsäde av råg (annat än hybrider) och kanariegräs får antalet typer som avviker tydligt från den sort som odlas vara högst:

basutsäde	1 st./30 m ²
certifikatutsäde	1 st./10 m ²

4.1.3 Majs

4.1.3.1 Antalet exemplar som avviker från sorten, den inavlade linjen eller föräldralinjen

a) basutsäde	högst
1) inavlade linjer (inbred lines)	0.1 %
2) enkelhybrider, varje föräldralinje	0.1 %
3) populationssorter	0.5 %
b) certifikatutsäde	
1) föräldralinjer för hybrid sorter	
- inavlade linjer (inbred lines)	0.2 %
- enkelhybrider	0.2 %
- populationssorter	1.0 %
2) populationssorter	1.0 %

4.1.3.2 Utsädesproduktion av hybrid sorter ska uppfylla följande krav:

- hanplantorna ska producera tillräckligt med pollen när honblommorna blommar
- vid behov emaskulering
- när 5 % eller mer av honplantorna har utvecklat mottagliga pistillmärken får andelen honplantor som har gett eller ger ifrån sig pollen inte överstiga:
  - 1 % vid en officiell odlingsgranskning och
  - 2 % vid de officiella odlingsgranskningarna sammanlagt

En planta anses ha gett eller ge ifrån sig pollen, när ståndarna är synliga på minst 50 mm av vippan och de har gett eller ger ifrån sig pollen.

4.1.4 Durra

4.1.4.1 Antalet exemplar som avviker tydligt från den inavlade linje eller den föräldralinje av *Sorghum spp.* som odlas

a) basutsäde	högst
1) i blomningsstadiet	0.1 %
2) i avmognadsstadiet	0.1 %
b) certifikatutsäde	
1) hanplantor som ger ifrån sig pollen när honplantorna har mottagliga pistillmärken	0.1 %
2) honplantor	
- i blomningsstadiet	0.3 %
- i avmognadsstadiet	0.1 %

4.1.4.2 Certifierad utsädesproduktion av hybrid sorter ska uppfylla följande krav:

- 1) hanplantorna ska producera tillräckligt med pollen när honblommorna har mottagliga pistillmärken
- 2) när honblommans pistillmärken är mottagliga får andelen honplantor som har gett eller ger ifrån sig pollen inte överstiga 0.1 %

4.1.4.3 Vid utsädesproduktion av populationssorter eller syntetiska sorter av durra får de typer som avviker tydligt från den sort som odlas vara högst:

- basutsäde	1 st./30 m ²
- certifikatutsäde	1 st./10 m ²

4.1.5 Ris

Antalet exemplar som uppenbarligen måste bedömas som infekterade med *Fusarium fujikuroi* får inte överstiga

- basutsäde	2 st./ 200 m ²
- certifikatutsäde, 1 generationen	4 st./ 200m ²
- certifikatutsäde, 2 generationen	8 st./ 200m ²

antalet exemplar av vildris och ris med röda frön får inte överstiga:

- basutsäde	0 st.
- certifikatutsäde	1 st./ 100m ²

4.1.6 Råghybrider

4.1.6.1 Antalet exemplar som avviker tydligt från föräldralinjen får inte överstiga:

- basutsäde	1 st./30 m ²
- certifikatutsäde	1 st./10 m ²

4.1.6.2 Hos basutsäde till vilket hansterilitet används ska den hansterila föräldralinjens sterilitet vara minst 98 %.

För produktionen av certifikatutsäde ska vid behov användas en blandning av en hansteril honföräldralinje och en hanföräldralinje som återställer ståndarens fertilitet.

4.1.7 Växtbestånd avsedda för framställning av certifikatutsäde (C) av hybrider av havre, naken havre, purrhavre, korn, ris, vete, durumvete, speltvete och självpollinerande rågvete:

4.1.7.1 växtbeståndet ska uppfylla följande krav i fråga om minimiavståndet till angränsande växtbestånd som kan medföra oönskad pollinering:

- honkomponentens avstånd till vilken som helst annan sort av samma art, med undantag av växtbestånd av hankomponenten, ska vara minst 25 meter
- detta avstånd behöver inte iakttas om tillräckliga försiktighetsåtgärder har vidtagits mot oönskad pollinering

4.1.7.2 Växtbeståndet ska i fråga om komponenternas egenskaper vara tillräckligt identifierbart och sortrent.

Om en kemisk hybridiseringsagent används vid utsädesproduktionen ska växtbeståndet uppfylla följande krav eller motsvara följande förutsättningar:

- a) minimisortenheten för var och en komponent:
  - havre, naken havre, purrhavre, korn, ris, vete, durumvete och speltvete: 99.7 %
  - självpollinerande rågvete: 99.0 %
- b) minimihybriditeten ska vara 95 %. Hybriditetsandelen konstateras i enlighet med nuvarande internationell praxis, i den mån en sådan finns. Om hybriditeten fastställs när utsädet testas före certifieringen, behöver hybriditeten inte fastställas vid en efterkontroll på fältet.

4.2 Sundhet

Vid odlingsgranskningen observeras utsädesburna växtsjukdomar såsom sotsjukdomar och strimsjuka på korn. Stinksot på vete får inte förekomma vid utsädesproduktion. Resultaten av kontroller av försöksytorna antecknas i ett protokoll över odlingsgranskningen och utifrån dessa uppgifter meddelar len på provning baserade betningsrekommendationer eller användningsförbud.

Andra skadliga sjukdomar som försämrar utsädets användbarhet, särskilt sot av släktet *Ustilago*, ska hållas på låg nivå.

4.3 Renhet

Under vegetationsperioden ska främmande arter och sorter avlägsnas från odlingen. Utsädesodlingen kan underkännas, om rikligt med skadliga kulturväxter eller ogräs förekommer.

BILAGA 2 KVALITETSKRAV FÖR UTSÄDE

Art	Renhet			Grobarhet	Fukthalt	Sundhet 1)	
	Frön av andra arter (st./500 g)	av andra arter	samma n-lagt 4(a)			strimsjuka på korn	flyg sot på korn (2)
	1	2	3(c)				
Havre, naken havre, purhavre, korn, vete, durumvete, spelthvete	99.0 % 98.0 % 98.0 %	1 (b) 7 7	3 7 7	4 10 10	0 0 0	85 % *) 85 % *) 85 % *)	5% 5% 5%
Råg	98.0 % 98.0 %	1 (b) 7	3 7	4 10	0 0	85 % 85 %	16.0 % 16.0 %
Rågvete	98.0 % 98.0 % 98.0 %	1 (b) 7 7	3 7 7	4 10 10	0 0 0	80 % 80 % 80 %	16.0 % 16.0 % 16.0 %
Ris	98.0 % 98.0 % 98.0 %			4 (d) 10 (d) 15 (d)	0 0 0	80 % 80 % 80 %	
Durra	98.0 %			0	0	80 %	
Majs	98.0 %			0	0	90 %	
Kanariegräs	98.0 % 98.0 %	1 (b)		4	0	75 %	
	98.0 %	5		10	0	75 %	

Renhet:

a) Summan av antalet frön i kolumn 2 och 3 får inte överstiga maximiantalet frön i kolumn 4.

b) Ett andra frö anses inte utgöra en orenhet om det i ett nytt prov med samma vikt inte ingår ett enda frö av (annan) stråsäd.

c) Av frön av andra arter får följande antal vara frön av åkerrättika och klättarter:

basutsäde högst 1 st./500 g

certifikatutsäde högst 3 st./500 g

d) Av frön av andra arter är följande antal tillåtna:

	Röda frön av ris	Hirsfrön
basutsäde	högst 1 st./500 g	högst 1 st./500 g

certifikatutsäde, 1 generationen	högst 3 st./500 g	högst 3 st./500 g
----------------------------------	-------------------	-------------------

certifikatutsäde, 2 generationen	högst 5 st./500 g	högst 3 st./ 500 g
----------------------------------	-------------------	--------------------

I provet får det finnas bitar eller fragment av mjöldryga (*Claviceps purpurea*) i följande antal:

stråsäd, utom råghybrider	basutsäde högst 1/500 g, certifikatutsäde högst 3/500 g
---------------------------	---

råghybrider	basutsäde högst 1/500 g, certifikatutsäde högst 4/500 g (om fem bitar eller fragment av mjöldryga förekommer tas ett nytt prov med samma vikt. Om det i detta ingår högst fyra bitar eller fragment av mjöldryga, kan partiet anses uppfylla kvalitetskraven till denna del)
-------------	--

Sundhet:

1) Gäller bara utsäde som framställts i Finland

2) Flygsot bestäms bara i fråga om sorter som är mottagliga för sjukdomen

a) 0.3–0.9 % betning rekommenderas

b) 1.0 eller större betning obligatorisk

Strimsjuka på korn bestäms hos sorter som är mottagliga för sjukdomen, och om förekomsten av sjukdomsalstrare är 5 % eller större rekommenderas betning.

3) Sotsjukdomar hos havre bestäms utgående från basutsädet

< 1000 sporer / g

inget att anmärka

1000–5000 sporer / g

betning rekommenderas

> 5000 sporer / g

betning obligatorisk

Om den som låter undersöka utsädet meddelar att han betar partiet med preparat mot flygsot och strimsjuka på korn undersöks inte ens mottagliga sorter.

Om stinksot påträffas i ett utsädesparti som framställts i Finland, underkänns partiet.

Evira kan undersöka också andra utsädesburna sjukdomar om det finns anledning att misstänka att sådana förekommer i utsädet.

Grobarhet:

Ett utsädesparti ska uppfylla grobarhetskravet i den form partiet marknadsförs (obetat eller betat).

*) Minimikravet för grobarhet hos sorter av naken havre och naket korn är 75 %.

Garantibeviset ska då uppta märkningen: "Grobarhet minst 75 %".

Äkthet:

Äktheten undersöks i huvudsak vid en odlingsgranskning och en officiell efterkontroll, och äktheten ska uppfylla kvalitetskraven för arten och utsädeskategorin i fråga. Den kan också företa andra bestämningar genom vilka äktheten konstateras, om kontrollen av sorten kräver det. Den som låter undersöka sorten betalar då kostnaderna för bestämningen.

Utsädet ska vara tillräckligt identifierbart och sortrent eller, ifall det är fråga om inavlade linjer, ha en tillräcklig identifierbarhet vad egenskaperna beträffar och sortrenhet. I fråga om utsäde av hybrid sorter tillämpas bestämmelserna ovan också på komponenternas egenskaper.

Råghybrider:

Utsäde får inte certifieras som certifikatutsäde om ett officiellt taget prov av basutsäde inte vid en officiell efterkontroll har uppfyllt kvalitetskraven i fråga om identifierbarhet och sortrenhet, inberäknat föräldralinjerna och hanplantornas sterilitet.

Durra och majs:

När en hansteril honkomponent används inom produktionen av certifikatutsäde av hybrid sorter tillsammans med en hankomponent som inte återställer fertiliteten bör utsädet framställas antingen genom att dessa utsädespartier blandas i lämpligt förhållande eller genom att den hansterila honkomponenten och den hanfertila honkomponenten blandas i en proportion som är utmärkande för sorten. Komponentandelarna undersöks vid odlingsgranskningen enligt kraven i bilaga 1.

Hybrider av havre, naken havre, purrhavre, korn, vete, durumvete, speltvete och självpollinerande rågvete:

Äktheten hos utsäde av kategorin certifikatutsäde ska vara minst 90 procent. Detta undersöks genom officiella stickprov på en lämplig andel av proverna.

BILAGA 3

PARTI- OCH PROVVIKTER

Art	Högsta vikt ett parti ton	Lägsta provvikt gram	Provets vikt vid bestämning av frön av andra arter (bilaga 2) gram
1	2	3	4
Havre, naken havre, purrhavre, korn, vete, råg, durumvete, speltvete, rågvete	30	2 500	500*)
Kanariegräs	10	400	200
Ris	30	500	500
Sorghum bicolor (L.) Moench	30	900	900
Sorghum sudanense (Piper) Stapf	10	250	250
Hybridit Sorghum bicolor (L.) Moench x Sorghum sudanense (Piper) Stapf)	30	300	300
Majs:			
- basutsäde av inavlade linjer	40	250	250
- övriga	40	1 000	1 000

I vikten för partiet inräknas de kemiska behandlingsmedel som har använts till partiet. Detta ska beaktas när partiets högsta vikt fastställs.

*) Flyghavrebestämningen görs utifrån ett prov på 1 kg. Om intyg över odlingsgranskningen saknas ska provet väga 3 kg.

Partiets högsta vikt får överskridas med högst 5 %.

UPPGIFTER SOM SKA INGÅ I GARANTIBEVISET

Garantibevisets minimistorlek är 110 x 67 mm

BASUTSÄDE (B) OCH CERTIFIKATUTSÄDE (C)

1. "Utsäde certifierat i enlighet med Europeiska unionens regler"
2. Livsmedelssäkerhetsverket, Finland eller förkortningar för dem
3. Art, angiven åtminstone med latinska bokstäver under det botaniska namnet som kan anges i förkortad form och utan auktornamn
4. Sort, angiven åtminstone med latinska bokstäver
5. Utsädeskategori
6. Partiets referensnummer
7. Månad och år för försegling enligt modell: "Förseglat... (månad och år)" eller tidpunkten för senaste provtagning inför certifiering enligt modell: "Prov taget... (månad och år)"
8. Deklarerad netto- eller bruttovikt
9. Vid angivande av vikten på sådana partier där bekämpningsmedelspelletering, överdragningsmedel eller andra fasta tillsatser använts ska tillsatsens beskaffenhet och det uppskattade förhållandet mellan de rena frönas vikt och den sammanlagda vikten anges
10. Produktionsland
11. När åtminstone grobarheten har analyserats på nytt anges: "Ny undersökning utförd... (månad och år)" samt den inrättning som är ansvarig för den nya undersökningen. Uppgifterna kan anges på en officiell självhäftande etiket som fästs på det officiella garantibeviset
12. Vid försäljning ska beträffande utsädespartiet anges partiets grobarhet, undersökning för grobarheten (månad och år), tusenkornsvikt och renhet. Garantins giltighetstid kan stämplas. I detta fall är garantibeviset i kraft från det datum då grobarheten undersökts till den 30 dagen i följande juni månad. Ett undantag utgör dock höstsäden, för vars del garantibeviset är i kraft till den 31 dagen i den oktober månad som följer på den nämnda 30 dagen i juni månad. I samband med renheten anges de främmande stråsädsarterna. Uppgifterna ska anges antingen i ett officiellt garantibevis eller i leverantörens garantibevis. Leverantörens garantibevis ska uppta de uppgifter som fastställs i bilaga 5. De uppgifter som anges i leverantörens garantibevis ska grunda sig på en analys av ett officiellt frökontrolllaboratorium i enlighet med ISTA:s praxis.
13. Hybrider och inavlade linjer:
  - av basutsäde, när hybriden eller den inavlade linjen har godkänts officiellt i enlighet med direktiv 2003/53/EY föräldralinjens namn och den hybrid eller inavlade linje som är avsedd att vara den slutliga sortens föräldralinje, anteckningen "föräldralinje" och om så önskas namnet på den sort som ska framställas utgående från föräldralinjen
  - av basutsäde i andra fall: namnet på föräldralinjen för basutsädet, som kan anges i kodform, namnet på den sort som ska framställas utgående från föräldralinjen och anteckningen "föräldralinje"
  - av certifikatutsäde: sortens namn samt uttrycket "hybrid"

Färgen på garantibeviset är vit för basutsäde, blå för certifikatutsäde av första generationen och röd för certifikatutsäde av andra generationen.

STAMUTSÄDE (PB)

1. Certifieringsmyndigheten och medlemsstaten eller förkortningar för dem
2. Partiets referensnummer
3. Månad och år för försegling enligt modell: "Förseglat... (månad och år)" eller tidpunkten för senaste provtagning inför certifiering enligt modell: "Prov taget... (månad och år)"
4. Art, angiven med latinska bokstäver i form av åtminstone det botaniska namnet, som kan anges i förkortad form och utan auktornamn
5. Sort, angiven åtminstone med latinska bokstäver
6. Stamutsäde (PB)
7. Antalet generationer, vilket anger hur många generationer som får framställas före certifikatutsäde av första generationen
8. Vid försäljning ska beträffande utsädespartiet anges partiets grobarhet, undersökning för grobarheten (månad och år), tusenkornsvikt och renhet. Garantins giltighetstid kan stämpas. I detta fall är garantibeviset i kraft från det datum då grobarheten undersökts till den 30 dagen i följande juni månad. Ett undantag utgör dock höstsäden, för vars del garantibeviset är i kraft till den 31 dagen i den oktober månad som följer på den nämnda 30 dagen i juni månad. I samband med renheten anges de främmande stråsädsarterna. Uppgifterna ska anges antingen i ett officiellt garantibevis eller i leverantörens garantibevis.
Leverantörens garantibevis ska uppta de uppgifter som fastställs i bilaga 5. De uppgifter som anges i leverantörens garantibevis ska grunda sig på en analys av ett officiellt frökontrolllaboratorium i enlighet med ISTA:s praxis.

Färgen på garantibeviset för stamutsäde är vit med en violett diagonal linje.

ICKE SLUTLIGT CERTIFIERAT UTSÄDE SOM SKÖRDATS I NÅGON ANNAN MEDLEMSSTAT INOM EES

1. Den myndighet som ansvarar för odlingsgranskningen och medlemsstaten eller förkortningar för dem
  2. Art, angiven åtminstone med latinska bokstäver under det botaniska namnet, som kan anges i förkortad form och utan auktornamn
  3. Sort, angiven åtminstone med latinska bokstäver
  4. Utsädeskategori
  5. Partiets referensnummer
  6. Deklarerad netto- eller bruttovikt
  7. Texten "icke slutligt certifierat utsäde"
  8. I fråga om hybrid sorter uttrycket "hybrid"
- Färgen på garantibeviset för icke slutligt certifierat utsäde som skördats i någon annan medlemsstat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet är grå.

Uppgifter som ska anges i importdokumentet:

- den myndighet som utställer dokumentet
- art, angiven åtminstone med latinska bokstäver under det botaniska namnet som kan anges i förkortad form och utan myndighetsnamn
- sort, angiven åtminstone med latinska bokstäver
- utsädeskategori
- referensnummer för det utsädesparti som såtts i åkern/uppgifter om grundutsädet och det land eller de länder som har certifierat utsädet
- åkerns eller partiets referensnummer

- den odlade areal på vilken det parti som nämns i dokumentet har framställts
- mängden skördat utsäde och antalet förpackningar
- i fråga om generationer som följer efter basutsäde antalet certifierade generationer
- ett intyg över att kraven på växtbeståndet uppfylls
- vid behov resultaten av en preliminär laboratorieundersökning

UPPGIFTER SOM SKA ANGES I LEVERANTÖRENS GARANTIBEVIS

1. "Leverantörens garantibevis"
2. Art
3. Sort
4. Utsädeskategori
5. Partiets referensnummer
6. Leverantörens namn och adress
7. Grobarhet och undersökning för grobarheten (månad och år)
8. Tusenkornsvikt
9. Renhet
10. Antal frön av andra arter och andra stråsädsarter
11. Betningsmedel som använts
12. Garantins giltighetstid kan stämpas. I detta fall är garantibeviset i kraft från det datum då grobarheten undersökts till den 30 dagen i följande juni månad. Ett undantag utgör dock höstsäden, för vars del garantibeviset är i kraft till den 31 dagen i den oktober månad som följer på den nämnda 30 dagen i juni månad.